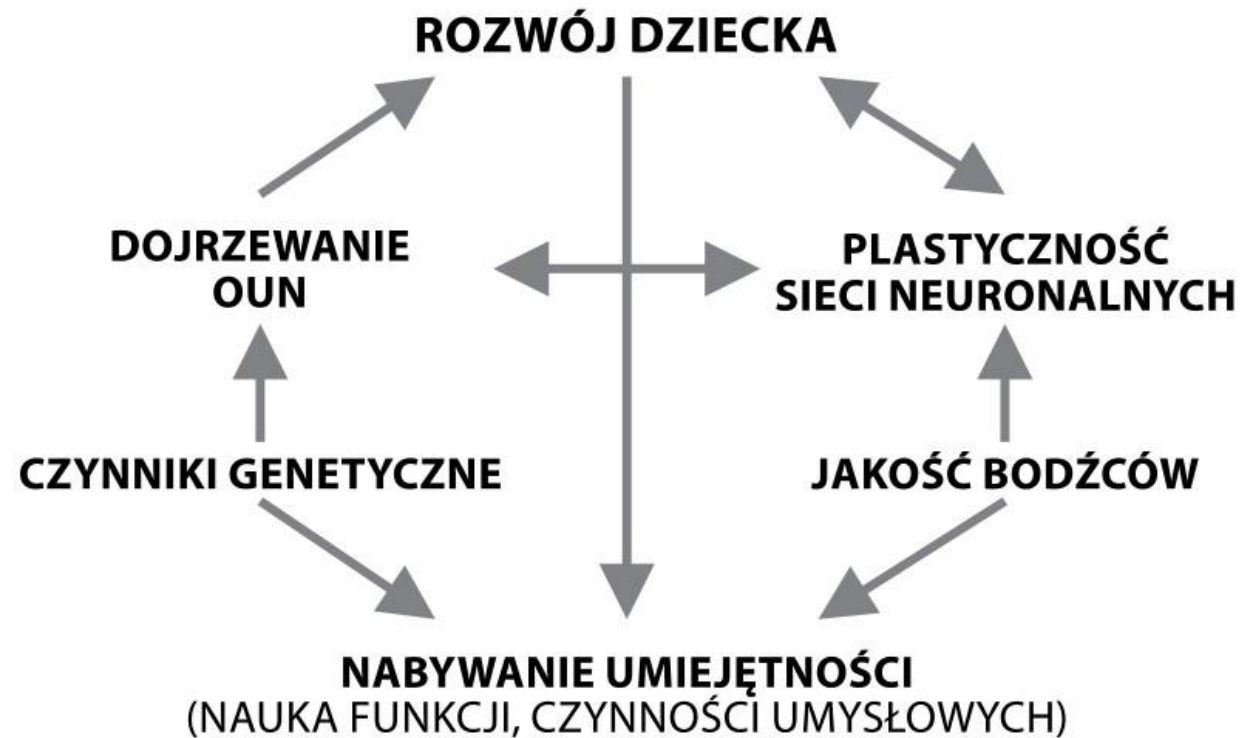

PEDAGOGIKA
SPECJALNA
WYKŁAD

Choroba Aspergera i Autyzm – perspektywa pedagogiczna

ROZWÓJ DZIECKA

INTERAKTYWNE CZYNNIKI ROZWOJU DZIECKA

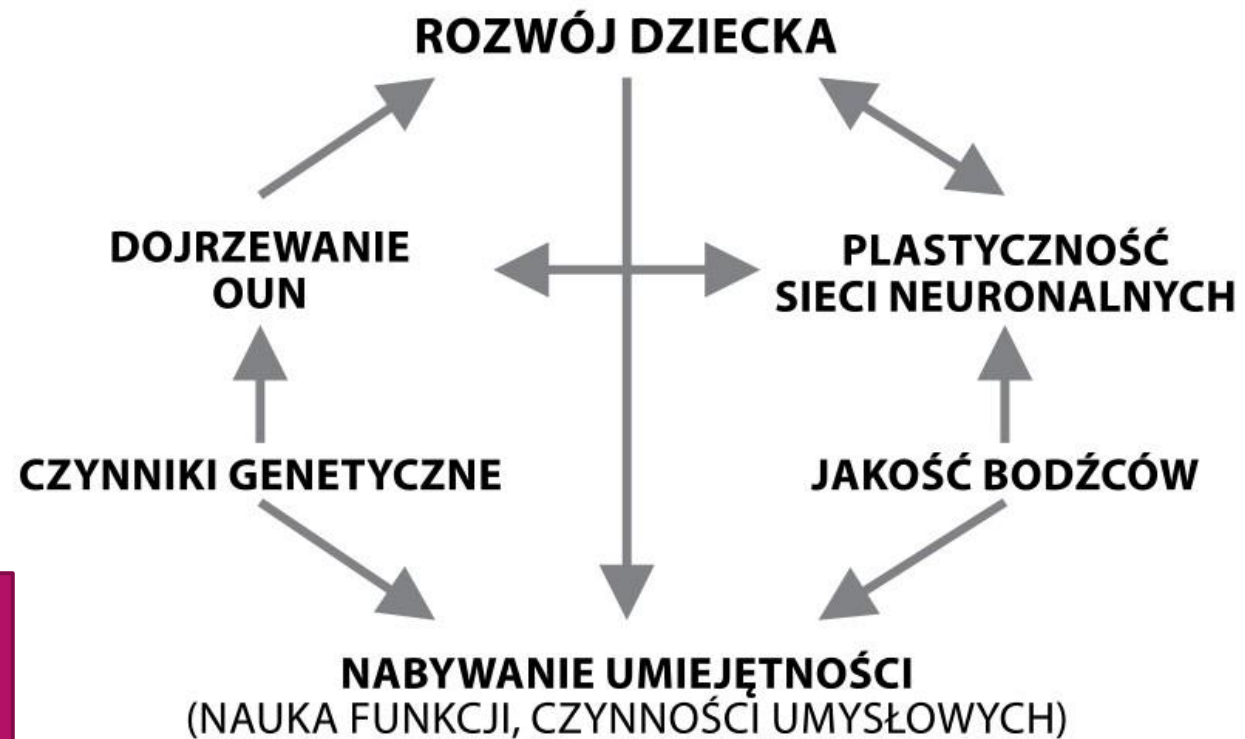

Źródło: Kuławska Z., Szamotulska K., *Uprawnienia psychoruchowe dzieci metodą Procus i Block*. „Rehabilitacja Medyczna”, 2009, 13 (4), 22–38).

ROZWÓJ DZIECKA

ADHD
ASPERGER
AUTYZM

INTERAKTYWNE CZYNNIKI ROZWOJU DZIECKA

Źródło: Kuławska Z., Szamotulska K., *Uprawnienia psychoruchowe dzieci metodą Procus i Block*. „Rehabilitacja Medyczna”, 2009, 13 (4), 22–38).

ASPERGER

Całościowe zaburzenie rozwoju mieszczące się **w spektrum autyzmu**.

Brak jednolitego standardu

diagnostycznego. Nieostre granice.

Zaburzenie dotyczy trzech obszarów rozwoju dziecka:

- zaburzenia funkcjonowania społecznego,
- zaburzenia komunikacji słownej,
- zaburzenia szczególnych zainteresowań i czynności rutynowych.

ZAs

AUTYZM

**GŁĘBOKI
AUTYZM**

ASPERGER

SKALA

1% populacji

Niektóre dane mówią
o 1/50 dzieci

ASPERGER SKALA

☐ Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie:
na ile współczesne środowisko, ze swoimi cechami sprzyja rozwojowi Aspergera

CZ. 1

ASPERGER

Kryteria Według ICD-10/11

brak opóźnienia w rozwoju mowy i funkcji poznawczych

- używanie pojedynczych słów przed ukończeniem 2 roku życia, a komunikatywnych zdań przed ukończeniem 3 roku życia;
- umiejętności praktyczne, zachowanie adaptacyjne oraz zainteresowanie otoczeniem zgodnie z normami rozwoju do 3 r.ż.;
- szczególne umiejętności – najczęściej związane z nadmiernym zafascynowaniem jakimś tematem (czynnościami).

CZ. 1

ASPERGER

Kryteria Według ICD-10/11

- **Minimum dwie z poniższych trudności** w relacjach społecznych:
 - zaburzony kontakt wzrokowy;
 - mimika, postawa ciała lub gestykulacja;
 - trudności w relacjach z rówieśnikami;
 - brak empatii – dziwne - nieadekwatne reakcje na sytuacje społeczne;
 - słaba integracja zachowań społecznych, emocjonalnych, umiejętności komunikacji;
 - brak potrzeby wspólnej zabawy z innymi, wspólnych zainteresowań.

CZ. 1

ASPERGER

Kryteria Według ICD-10/11

☐ Minimum jedno z poniższych zachowań:

- Powtarzające się i ograniczone zainteresowania, powtarzanie niepraktycznych czynności;
- powtarzające się ruchy (kręcenie rękami lub palcami, ruchy całego ciała);
- zaabsorbowanie częściami przedmiotów lub elementami materiałów (kolor, faktura, dźwięk).

CZ. 1

ASPERGER

Kryteria Według ICD-10/11

brak rozpoznania innych zaburzeń i chorób:

- schizofrenii prostej,
- zaburzenia schizotypowego,
- zaburzenia obsesyjno-kompulsywnego,
- anankastycznego zaburzenia osobowości,
- trudności nawiązywania relacji społecznych w dzieciństwie lub nadmiernej łatwości w nawiązywaniu tych kontaktów

CZ. 1

ASPERGER

Etiologia Aspergera

1. Podłoże neurologiczne (podatność na zaburzenia rozwojowe – trudności przystosowawcze);
2. Choroby: toksoplazmozę;
3. Dziecięce porażenie mózgowe;
4. Urazy okołoporodowe;
5. Uszkodzenia centralnego układu nerwowego;
6. Przebyte infekcje;
7. Komplikacje po szczepieniach.

CZ. 1

ASPERGER

Cechy dziecka z Aspergerem

1. Nacisk na jednorodność,
2. Oczekiwanie niezmienności otoczenia.

Delegacja dla pedagoga

- Lepiej 3x zrobić jedno ćwiczenie niż ciągle realizować nowe
- Zapisz jak wyglądała sala – zastosuj to samo ustawienie
- Możesz być w tym samym stroju

CZ. 1

ASPERGER

Cechy dziecka z Aspergerem

3. Ograniczony zakres zainteresowań.
4. Słaba koncentracja uwagi.
5. Problemy w komunikacji słownej i pozawerbalnej.

Delegacja dla pedagoga

- Chodzi o zaciekawienie pacjenta
- Skupiaj pacjenta na sobie i ćwiczeniu – nie daj mu się rozpraszać
- Jeśli nie odpowiada nie irytuj się, nie ponaglaj

CZ. 1

ASPERGER

Cechy dziecka z Aspergerem

6. Słaba koordynacja ruchowa, niezgrabność ruchowa.
7. Trudności w radzeniu sobie z emocjami.
8. Problemy w nauce szkolnej.

Delegacja dla pedagoga

- Może wolniej wykonywać czynności lub niewłaściwie
- Przy wybuchach, nie reagować gwałtownie
- Wymaga zbudowania zaufania

CZ. 1

ASPERGER

Funkcjonowanie społeczne

- ❑ Często bardzo poważnie zaburzone,
- ❑ Nieumiejętność nawiązywania relacji z innymi ludźmi;
- ❑ Ucieczka od kontaktów;
- ❑ Częste nie dostrzeganie osób w otoczeniu,
- ❑ Niski poziom kompetencji społecznych.

CZ. 1

ASPERGER

Funkcjonowanie społeczne

- Często bardzo poważnie zaburzone,
- Nieumiejętność nawiązywania relacji z innymi ludźmi;
- Ucieczka od kontaktów;
- Częste nie dostrzeganie osób w otoczeniu,
- Niski poziom kompetencji społecznych.

Delegacje dla pedagoga

- Unikanie napięcia i emocji
- Przekonywanie a nie nakazywanie
- Zainteresowanie tym, co robimy
- Lepiej pojedynczo niż w grupie
- Zrozumienie – do określonego stopnia - niegrzeczności

CZ. 1

ASPERGER

Funkcjonowanie społeczne

- ❑ Łatwiej niż z autystykiem –
mniejsze zamknięcie się
- ❑ Szukają przyjaźni, nawet
przy braku przyjaciela
- ❑ Smutni z powodu braku
przyjaciół
- ❑ Mało skuteczne kontakty
społeczne

CZ. 1

ASPERGER

Funkcjonowanie społeczne

- ❑ Łatwiej niż z autystyką – mniejsze zamknięcie się
- ❑ Szukają przyjaźni, nawet przy braku przyjaciela
- ❑ Smutni z powodu braku przyjaciół
- ❑ Mało skuteczne kontakty społeczne

Delegacje dla pedagoga

- ❑ Wykorzystywanie każdego otwarcia się i ciekawości
- ❑ Zrób coś, pomóż mi
- ❑ Weryfikowanie czy ma kolegę, koleżankę – mogą ćwiczyć razem...Przyjdź z kolegą
- ❑ Fajne pożegnanie się i przywitanie (tzw. piątka)
- ❑ Podkreślanie "super mi się z tobą pracowało" - wzmocnienia

Z As

ZACHOWANIA TRUDNE

- ❑ Lubi niezmienności otoczenia;
- ❑ Fiksacje, różne stereotypie (np. ruchowe);
- ❑ Może być nieprzewidywalny;
- ❑ Mają fobie, zaburzenia snu i odżywiania,
- ❑ Powtarzające się wybuchy złości i agresja,
- ❑ Sztywność myślenia i postępowanie zgodnie z wyuczonymi schematami, perfekcjonizm oraz nadmierna dbałość o szczegóły.

ZAs

ZACHOWANIA TRUDNE

- ❑ Silne emocje,
- ❑ Brak empatii, brak rozumienia emocji i okazywania ich,
- ❑ **Labilność emocjonalna**, zdarzają się problemy ze zrozumieniem własnych emocji,
- ❑ Ponieważ ma trudności społeczne może mieć skłonność do depresji.

ZAs

SPECYFICZNE ZAINTERESOWANIA

- ❑ Zainteresowanie przedmiotami bądź ich elementami,
- ❑ Jeśli się interesują to dokładnie – historia, okręty, samochody...wracają do tego przy każdym temacie - fascynacja
- ❑ Zaburzenia sensoryczne – nadwrażliwość na dźwięki, dotykowe, wzrok, zapach, smak
- ❑ Mogą być mniej wrażliwe na ból – samouszkodzenia

Delegacja – dowiedz się od lekarza lub rodziców czy dziecko nie ma ZAs

AUTYZM

Zaburzenia ze spectrum autyzmu:

*SAM, wolę być sam, zamykam się,
żyję we własnym świecie, w
rzeczywistości społecznej jest mi
trudno*

AUTYZM

Zaburzenia ze spectrum autyzmu:

*SAM, wolę być sam, zamykam się,
żyję we własnym świecie, w
rzeczywistości społecznej jest mi
trudno*

CZ. 2

AUTYZM

**Na autyzm się nie
choruje, autyzm
się ma**

1/150 dzieci

CZ. 2

AUTYZM

Przyczyny

- Genetyczne
- Schorzenia neurologiczne – patologie UN, zapalenia opon rdzeniowo-mózgowych
- Szkodliwe substancje – ołów, rtęć, nadużywanie leków przeciwbólowych, alkohol w ciąży, palenie tytoniu
- Komplikacje w ciąży (cukrzyca) i okołoporodowe (niedotlenienia)
- Szczepienia?
- Niedobór witaminy D

CZ. 2

AUTYZM

- **zaburzenia trzech sfer:**
komunikacji,
interakcji
społecznych,
specyficzne
zachowania

CZ. 2

AUTYZM

Objawy:

Komunikacja:

- Powtarzanie słów i zdań
- Odpowiadanie na pytania, tym samym pytaniem (echolalia)
- Trudność w określeniu swoich potrzeb – „Tomku ,co potrzebujesz?” „Nie potrzebować, mam mieć”, „Tomek zjadł”
- Nie odmienia wyrazów, błędne formy gramatyczne NIE
„”Pomogę ci”, A „Pomagać
chcieć”

CZ. 2

AUTYZM

Objawy:

Komunikacja:

Delegacje dla pedagoga

Jeśli usłyszycie coś takiego:

Czy Dorota może to zrobić?

A gdzie idzie Tomek?

A dlaczego ma zrobić?

Jeśli zobaczycie unikanie wzroku

CZ. 2

AUTYZM

Objawy:

Interakcje społeczne:
Trudność funkcjonowania wśród
ludzi

**Z autystyką
lepiej
pracować w
jego domu**

CZ. 2

AUTYZM

Objawy:

Komunikacja:

- Trudności z inicjowaniem kontaktu,
- Problem z zawieraniem nowych znajomości **może się bać, chować**
- Nie lubi dotykania – w dwie strony
- Niechętnie rozmawia o uczuciach – „oschły”

CZ. 2

AUTYZM

Objawy:

Komunikacja:

- ❑ Trudności w zabawie – przybranie innej roli niż swoja (kowboje i Indianie, kierowca i pasażer)
Niech będzie sobą
- ❑ Lubi te same sytuacje i te same zabawki (stałość)
- ❑ Objawy „obojętności” – nie widzimy przeżywania, ale przeżywa Pochwal, wzmocnij

CZ. 2

AUTYZM

Objawy:

Komunikacja:

- ☐ Trudności w zabawie, ćwiczeniu – nie mówi o sukcesie – potrzebuje wzmocnienia
- ☐ Zamknięcie w swoim świecie – nie przebijaj się na siłę

CZ. 2

AUTYZM

Objawy:

Stereotypowe zachowania:

- ❑ Sztywność zachowań
- ❑ Lubi powielanie schematów zachowań
- ❑ Jeśli ćwiczenia są po obiedzie, to nie po śniadaniu
- ❑ Struktura dnia!!!

CZ. 2

AUTYZM

Stereotypowe zachowania:

- Własne zainteresowania, dziwne, ale własne - chodząca pralka jeśli coś je zainteresuje na sali, pójdź tą ścieżką
- Bawi się kontaktem – jak to zamienić na ćwiczenie?
- Jak się obraca wokół własnej osi – to może w drugą stronę?

Robię to co mogę, a nie to co chcę

CZ. 2

AUTYZM

Kilka wskazówek:

- Mniej a lepiej
- Nie spiesz się, nie zmuszaj
- Pracuj pod dyktando dziecka
- Terapia indywidualna
- Dobry wywiad od rodziców

Dziękuję za
uwagę